

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **P. B.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o přezkoumání rozhodnutí ministra vnitra ze dne 3. 12. 2009, č. 183/2009, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 6. 2014, č. j. 7 Ad 3/2010 – 30,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Městského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 3. 12. 2009, č. 183/2009. Městský soud v Praze ze správního spisu zjistil následující:

Dne 31. 5. 2009 byl ukončen služební poměr stěžovatele jako příslušníka Policie České republiky. Služební poměr trval nepřetržitě od 1. 4. 1997, tj. 12 let a 2 měsíce. Dne 29. 6. 2009 požádal stěžovatel o příspěvek za službu podle zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie ČR. Žádost obsahovala údaje o služebním příjmu stěžovatele zpracované personálním útvarům žalovaného dne 2. 7. 2009, a sice rozpis složek posledního hrubého měsíčního služebního příjmu stěžovatele za květen 2009 (celkem 44.017 Kč), rozpis hrubých měsíčních služebních příjmů stěžovatele za posledních 12

měsíců a výši průměrného hrubého měsíčního služebního příjmu za posledních 12 měsíců (43.390 Kč). Přiložen byl i výplatní lístek za květen 2009.

Rozhodnutím ředitele odboru sociálního zabezpečení žalovaného ze dne 23. 7. 2009, č. j. OSZ-140639/CV-On-2009, byl stěžovateli ode dne 1. 6. 2009 přiznán příspěvek za službu ve výši 9.684 Kč podle § 117 zákona č. 186/1992 Sb. Příspěvek byl stanoven ve výši 22 % posledního hrubého měsíčního příjmu za měsíc květen 2009 (44.017 Kč).

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel odvolání, v němž nesouhlasil se stanovením výše posledního hrubého měsíčního příjmu. Odvolání stěžovatele bylo rozhodnutím ministra vnitra ze dne 3. 12. 2009, č. 183/2009, zamítnuto.

Městský soud v Praze v odůvodnění svého rozhodnutí k věci uvedl, že služební poměr stěžovatele trval 12 let a 2 měsíce, proto mu dle přechodného ustanovení § 226 zákona č. 61/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále též jen „zákon č. 361/2003 Sb.“), vznikl nárok na příspěvek za službu podle § 116 zákona č. 186/1992 Sb. Nesplnil totiž podmínku doby služby pro nárok na výsluhový příspěvek, avšak splnil podmínku doby služby pro příspěvek za službu a jeho služební poměr skončil do 3 let po nabytí účinnosti zákona o služebním poměru.

Podle Městského soudu v Praze bylo s ohledem na uplatněné žalobní body spornou otázkou, zda měla být zahrnuta do posledního hrubého měsíčního příjmu stěžovatele, který byl podkladem pro výpočet příspěvku za službu podle § 117 odst. 2 zákona č. 186/1992 Sb. náhrada za nevyčerpanou dovolenou. Městský soud v Praze dospěl k závěru, že pro posouzení této otázky je třeba vycházet z definice služebního příjmu obsažené v zákoně č. 361/2003 Sb. Po nabytí účinnosti tohoto zákona totiž stěžovateli náležel služební příjem podle jeho § 113 a § 124, nikoli složky služebního příjmu upravené v § 76 odst. 4, 5 vyhlášky č. 287/2002 Sb. nebo jiných prováděcích předpisech k zákonu č. 186/1992 Sb. Přechodné ustanovení § 226 zákona č. 361/2003 Sb. lze aplikovat pouze při posouzení vzniku a výše nároku na příspěvek za službu, složky služebního příjmu pro stanovení příspěvku za službu je však třeba vykládat ve smyslu nového zákona o služebním poměru.

Městský soud v Praze byl toho názoru, že služební příjem není podmíněn skutečným výkonem služby. V takovém případě by totiž služební příjem po dobu čerpání dovolené (§ 124 odst. 5, 7 zákona č. 361/2003 Sb.) nebyl služebním příjmem pro účely stanovení výše výsluhy dle § 166 zákona č. 361/2003 Sb. a dle § 117 zákona č. 186/1992 Sb. Městský soud v Praze dále zdůraznil, že § 124 odst. 7 zákona č. 361/2003 Sb. stejně jako § 50 odst. 2 zákona č. 186/1992 Sb. rozlišuje služební příjem za dobu čerpání dovolené a náhradu za nevyčerpanou dovolenou, jejíž výše odpovídá služebnímu příjmu. Ustanovení § 124 odst. 7 zákona č. 361/2003 Sb. tak vylučuje zahrnutí náhrady za nevyčerpanou dovolenou do výše služebního příjmu pro určení příspěvku za službu, jelikož tuto náhradu nepovažuje za služební příjem ve smyslu zákona, ale pouze za náhradu služebního příjmu. Městský soud v Praze připomněl, že účelem příspěvku za službu (výsluhových nároků) je zajištění určité životní úrovně policisty po ukončení služebního poměru. Tomuto sociálnímu účelu odpovídá způsob určení výše příspěvku za službu z průměrného nebo posledního služebního příjmu, který je však oproštěn od mimořádných příjmů jako jsou odměny nebo náhrada za nevyčerpanou dovolenou. Městský soud v Praze dále uvedl, že průměrný hrubý služební příjem nelze zjišťovat jako průměrný měsíční příjem pro

pokračování

pracovněprávní účely, jelikož úprava obsažená ve služebním zákoně zcela vyděluje služební vztahy mimo oblast regulovanou zákoníkem práce. Nelze vycházet ani z právních předpisů důchodového pojištění. Pro stanovení výše hrubého služebního příjmu není relevantní ani to, že náhrada za nevyčerpanou dovolenou podléhá zdanění. Příjem ve smyslu zákona o daních z příjmů a průměrný hrubý služební příjem ve smyslu § 166 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb. jsou odlišné pojmy, rovněž smysl těchto právních úprav je odlišný.

Na základě uvedeného Městský soud v Praze uzavřel, že žalovaný nepochybil, jestliže při určení výše příspěvku za službu nepřihlédl k náhradě za nevyčerpanou dovolenou poskytnutou stěžovateli za měsíc květen 2009. Soud dále neshledal rozpor vyhlášky

č. 287/2002 Sb., z níž žalovaný vycházel, se zákonem č. 186/1992 Sb., resp. se zákonem č. 361/2003 Sb., neboť ani z těchto zákonných úprav neplyne, že by náhrada za nevyčerpanou dovolenou byla podkladem pro stanovení příspěvku za službu. Městský soud v Praze proto žalobu zamítl jako nedůvodnou ve smyslu § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Podanou kasační stížností napadl stěžovatel rozsudek Městského soudu v Praze z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Stěžovatel poukázal na to, že čerpání dovolené určuje zaměstnavatel, který o jeho odchodu ze služebního poměru věděl více než dva měsíce předem. U stěžovatele nenastala situace, že by dovolenou nemohl vyčerpat. V zájmu jeho zaměstnavatele však bylo, aby pro něj stěžovatel vykonával službu, a proto mu čerpání dovolené nenařídil. Zaměstnavatel si tak musel být vědom toho, že stěžovateli bude za dobu nevyčerpané dovolené vyplacena peněžitá náhrada ve výši jeho průměrného platu. Zaměstnavatel však stěžovateli tuto náhradu při stanovení výše příspěvku za službu nezapočetl a poškodil jej tak i co do počtu odpracovaných dob, které jsou potřebné pro nárok na příspěvek za službu. Oproti stěžovateli tak byly zvýhodněni zaměstnanci, kteří vyčerpali dovolenou v plné výši, neboť jejich příspěvek za službu byl vypočten i z průměrného výdělku za dny čerpané dovolené, ačkoli tuto dobu neodpracovali. Stěžovatel podotkl, že v případě čerpání dovolené by byla jeho mzda za měsíc květen 2009 tvořena toliko průměrem výdělku při čerpání dovolené, neboť mu bylo proplaceno celkem 37,5 dní nevyčerpané dovolené.

Stěžovatel dále namítl, že v projednávané věci nelze vycházet z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2014, 6 Ads 8/2013 - 26, neboť jeho závěry se týkají náhrady za služební pohotovost, která je zcela odlišným nárokem než náhrada za nevyčerpanou dovolenou. Z výše uvedených důvodů navrhl stěžovatel zrušení napadeného rozsudku Městského soudu v Praze a navrácení věci k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Městského soudu v Praze z hlediska uplatněných stížních bodů, jakož i ve smyslu § 109 odst. 4 s. ř. s., a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Přechodné ustanovení § 226 zákona č. 361/2003 Sb. stanoví, že příslušník, jehož služební poměr skončí do 3 let po nabytí účinnosti tohoto zákona a který nesplnil podmínku doby služby pro nárok na výsluhový příspěvek, s výjimkou příslušníka propuštěného podle § 42 odst. 1 písm. a) nebo podle § 42 odst. 1 písm. d), byl-li následně

na základě jednání, které vedlo k jeho propuštění, pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný úmyslně, má nárok na příspěvek za službu podle právních předpisů platných do 31. prosince 2005, jestliže by podle nich splnil podmínku doby služby pro nárok na příspěvek za službu. Příspěvek za službu se považuje za výsluhový příspěvek podle tohoto zákona.

Z uvedeného vyplývá, že podmínky vzniku nároku i výše příspěvku za službu přiznávaného podle citovaného ustanovení se posuzují podle právních předpisů platných do 31. 12. 2005.

V projednávané věci je mezi účastníky sporná výše příspěvku za službu, resp. výše částky, z níž měl být příspěvek za službu vyměřen.

Podle § 117 odst. 1 zákona č. 186/1992 Sb. příspěvek činí 20 % služebního příjmu, jestliže policista konal službu alespoň po dobu deseti roků. Za každý další ukončený rok této služby se příspěvek zvyšuje o 1 % služebního příjmu. Podle odstavce 2 se příspěvek vyměřuje z posledního hrubého měsíčního služebního příjmu policisty před skončením služebního poměru nebo, jestliže je to pro něj výhodnější, z jeho průměrného hrubého měsíčního služebního příjmu za posledních 12 měsíců před skončením služebního poměru.

Co se týče otázky, zda měla být do hrubého měsíčního služebního příjmu stěžovatele započtena i náhrada za nevyčerpanou dovolenou, uvádí Nejvyšší správní soud následující:

Nejvyšší správní soud předně na rozdíl od Městského soudu v Praze dospěl k závěru, že pokud má být výše příspěvku za službu určena podle právních předpisů platných do 31. 12. 2005, je nutno podle těchto právních předpisů stanovit i hrubý měsíční služební příjem policisty, který má být podle § 117 odst. 2 zákona č. 186/1992 Sb. podkladem pro výpočet příspěvku.

Podle § 50 odst. 1 zákona č. 186/1992 Sb. má policista za dobu dovolené nárok na služební příjem. Podle § 50 odst. 2 zákona č. 186/1992 Sb. náleží policistovi za nevyčerpanou dovolenou nebo za její poměrnou část náhrada ve výši služebního příjmu odpovídajícího době nevyčerpané základní výměry dovolené, pokud dovolenou, nebo její poměrnou část nemohl vyčerpat ani do konce následujícího kalendářního roku. Jak již uvedl Městský soud v Praze, citované ustanovení rozlišuje služební příjem za dobu dovolené a náhradu ve výši služebního příjmu za nevyčerpanou dovolenou. Náhrada za nevyčerpanou dovolenou tedy není služebním příjmem, resp. do služebního příjmu se nezapočítává. Tato částka tak nemůže být ani zahrnuta do služebního příjmu, který je podkladem pro stanovení výše příspěvku za službu.

Nejvyšší správní soud dále uvádí, že v souladu s § 121 zákona č. 186/1992 Sb. stanovila podrobnosti o nárocích souvisejících se skončením služebního poměru vyhláška Ministerstva vnitra č. 287/2002 Sb., kterou se upravují některé podrobnosti služebního poměru příslušníků Policie České republiky. Podle § 76 odst. 1 vyhlášky je posledním hrubým měsíčním služebním příjmem policisty služební příjem, který mu náležel před skončením služebního poměru v rozsahu složek služebního příjmu stanovených pevnou měsíční výměrou. Do posledního hrubého měsíčního služebního příjmu se započítává

pokračování

průměrný měsíční úhrn jeho proměnlivých složek a odměn, které náležely policistovi v kalendářním roce, jenž předcházel dni skončení jeho služebního poměru. Podle odst. 4 se za složky služebního příjmu stanovené pevnou měsíční výměrou podle odstavce 1 pro účely posledního hrubého měsíčního služebního příjmu policisty považují a) platový tarif, b) osobní příplatek, c) příplatek za vedení, d) příplatek za zastupování, e) hodnostní příplatek a f) zvláštní příplatek. Podle odst. 5 se za složky služebního příjmu policisty stanovené proměnlivou měsíční výměrou podle odstavce 1 pro účely posledního hrubého měsíčního služebního příjmu považují a) příplatek za službu v noci, b) příplatek za službu v sobotu a neděli, c) služební příjem za službu ve svátek, d) příplatek za dělenou směnu a e) služební příjem za službu konanou nad základní dobu služby.

Z uvedeného je zřejmé, že § 76 vyhlášky č. 287/2002 Sb. neuvádí náhradu za nevyčerpanou dovolenou jako složku služebního příjmu. Nejvyšší správní soud přisvědčil závěru Městského soudu v Praze, že pokud zákon stejně jako vyhláška nepovažuje náhradu za nevyčerpanou dovolenou za služební příjem, nemohl být stěžovatel aplikací vyhlášky znevýhodněn při stanovení hrubého měsíčního služebního příjmu rozhodného pro výpočet příspěvku za službu.

Nejvyšší správní soud konečně přisvědčil závěru Městského soudu v Praze v tom, že neobstojí argumentace stěžovatele, podle níž náhrada za nevyčerpanou dovolenou podléhala jako součást jeho příjmu zdanění. Podle Nejvyššího správního soudu není podstatné, že se jeho rozsudek ze dne 23. 1. 2014, 6 Ads 8/2013 - 26, z něhož Městský soud v Praze při posouzení této námitky vycházel, týkal náhrady za služební pohotovost. Podstatné je totiž právě to, že smysl a účel zákona o daních z příjmů a služebního zákona je odlišný a každý z těchto předpisů vychází z jiné koncepce. Příjem ve smyslu zákona o daních z příjmů tak nelze ztotožnit s hrubým služebním příjmem ve smyslu služebního zákona.

Na základě uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji zamítl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto nepřiznal náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 17. června 2015

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu